

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Mircea cel Mare No. 33

Abonamentul 10 lei pe an

DEMISIA D-ului LUCA IONESCU

ȘI

PRIMARUL CONSTANȚEI

D-l Luca Ionescu, secretarul general al ministerului de interne și-a dat demisia din această funcțiune a doua zi de 10 Maiu, retrăgând-o peste două zile.

Ziarele din București au dat ca motive ale dimisiunii: un conflict cu d-l Prim-ministru, neînțelegeri cu prefectul Poliției Capitalei și cu Primarul Bucureștiului, în chestii de paradă de la 10 Maiu. Toate motivele au rămas desmințite afară de cel dat de *Patriotul* de la 18 c., care lauda pe d-l Luca Ionescu, spunând că demisia a fost provocată de numirea ca primar al Constanței a d-lui Chr. Georgescu. Se știe, *Patriotul* este organul d-lui G. Gr. Cantacuzino, fost Prim-ministru, care primise, prin Aprilie 1898, ca d-l Luca Ionescu să rămână prefect al Constanței, la schimbarea regimului politic de pînă atunci; dar al cărui decret a fost retras imediat în urma unui protest energic ivit în clubul conservator.

După acest ziar numirea d-lui Georgescu a fost subtilizată, făcută prin surprindere, fără știrea d-lui Prim-ministru D. A. Sturdza, care să știe, ia partea cea mai activă la tot ce se petrece relativ la acest oraș.

Firește, noi nu putem verifica faptul deși am fi dorit-o pentru abonații noștri, conjuțienii ai d-lui Luca Ionescu.

Totuși, din cele ce am putut

spicui, pe ici pe colo, e lucru cert că d-l Prim-ministru e foarte precaut, faptele de administrație ale fostului prefect dobrogean, ceea ce a făcut pe secretarul general de la interne, mai acum vre-o două luni, să se desiste de administrația acestui județ, acum să-și dea demisia, care-i va fi primită de sigur a 3-a oară, poate cât de curând, desplântându-se sula ce a vrut și a pus în coastele guvernului, într'un timp când ministrul titular de la interne e bolnav și nu se poate ocupa de conducerea departamentului său.

În ceea ce privește numirea de primar, constatăm un lucru: în împrejurările date, șeful județului, pe care ne-am impus de regulă al face răspundător de numirea ce se face, nu putea face altmintrenea de cât cum a făcut, recomandând pe d-l Georgescu, ales în fruntea listei și designat, în urmă și de consiliu.

În ceea ce ne privește pe noi de la acest ziar, o spunem limpede, că această alegere n'a fost și nu este idealul ce am urmărit și urmărim pentru Constanța; dar, fiind-că gospodarul Constanței, ori-cine ar fi, trece în al doilea plan cât va fi prefect d-l *Scarlat Vêrnave*, trebuie să ne împăcăm cu numirea.

Rămâne să ne împăcăm și cu faptele, după cum publicul, a cărei opiniune am reprezentat-o tot-d'una, le va judeca.

Avem destul timp pînă la 1 Noembrie când se vor face alegerile generale pentru comună, prin urmare și pentru orașul nostru.

Serviciile Technice ale Statului și cele Județene

Se știe, serviciile tehnice ale Statului și Județelor sunt conduse a parte. Fostul ministru al lucrărilor publice d. I. Grădisteanu, ca și actualul ministru al aceluși departament, d-l I. I. C. Brătianu au făcut câte un proiect de lege al drumurilor, în care, printre alte îmbunătățiri proiectate este și dispoziția de a se contopi aceste servicii, sub o singură direcțiune, mijloc prin care s'ar face economii însemnate în plata personalului și ar asigura, mai cu seamă serviciilor județene, un mers mai regulat și insuțit mai spornic de cât se face acum, sub privigherea și controlul prefectilor și delegațiilor județene de cele mai multe ori destul de profane în materie; -- în Dobrogea nici nu există delegații județene, și prefectul e fac-totumul care dispune de toate zilele de prestație în natură și în bani, cari reprezintă milioane pe fic-care an.

Din nenorocire acest proiect de lege n'a venit încă în Corpurile legiuitoare, și cine știe când el va putea fi tradus în fapt.

Pentru Dobrogea există o singură Circumscripție a Statului, cu șeful ei și tot restul personalului și cheltuelilor necesare; pe când aceasta nu are de îngrijit de cât de două șosele naționale, am putea zice una singură circumscripție de la Constanța la Tulcea și de aci pînă la Isaccea, prima 124 kilometri și secunda vre-o 40 kilometri aproximativ.

Din contră, județele, mai cu seamă județul vecin Tulcea, are mii de kilometri construite și în construcție, județiene, vecinale și comunale, pentru care e întrebuințat un foarte numeros personal de conductori, picheri, șefi cantonieri, cantonieri etc. Cam în aceeași proporție sunt și cheltuielile la județul Constanța, unde din 150,000 fondul drumurilor, o treime e acoperită de lefuri.

Unul din inconvenientele economice ale serviciilor județiene este că traseurile șoselelor nu sunt de loc garantate din pricina influențelor locale; și lucrările și mai puțin, din cauza incompetenței ori insuficienței controlatorilor plători, cari nu sunt alții de cât perfecții, de cele mai multe ori, amâșis, profanți în materie.

Modificările ce au suferit și cheltuielile la care s'a ridicat construcția Podului Derment d. es. unde cunoscătorii în cauză susțin că s'a cheltuit mai mult ca 30,000 lei de cât trebuia, ar fi, pentru cine ar lua lucrurile de scurt, un indice sigur despre răul ce este, că asemenea servicii sunt lăsate pradă privigherei combinațiunii de clopotniță locală, în Dobrogea se înjgheabă mai ușor ca ori unde.

Unor asemenea exemple pot urma altele, în mai mic negreșit dar și mai ravagioasă, prin *numărul lor*, d. es. ca picherii și cum îi mai chiamă pe priveghetorii prestațiilor în natură, să libereze tuturor Gargalicenilor și altor sate de șireți, bilete de facere țilelor, în valoarea lor să o bage în buzunare, sub *siluita* tăcere a șefilor.

Credem că mii de asemenea fapte au silit pe d-nii ingineri să se gândească la contopirea serviciilor și darea lor sub imediata conducere a centrului. Dar până la traducerea în fapt a proiectului de lege noi am crede bine să se experimenteze lucru în Dobrogea, unificându-se serviciile aceste, să vedem cum ar merge, — tot e Dobrogea țara experiențelor.

Noi credem că e posibil acest lucru și de aceea îl recomandăm studiului d-lui Vernav, însuși inginer convins de nimienicia serviciilor județiene de până acum.

Făcând să parvie chestia în

consiliile județelor Dobrogei, noi credem că s'ar putea vota desființarea serviciilor tehnice județiene și predarea lor circumscripției din această localitate.

DIN TOATĂ LUMEA

Erupțiunile vulcanice nu mai conțin în Martinica. Se telegrafiază că în insula Sf. Domingo cade o teribilă ploaie de cenușe vulcanică și sunt numeroase victime.

Până în prezent încă nu s'a putut dovedi unde se ascunde familia Humbert. Ministrul de Interne francez, a promis o recompensă de 25 mii lei pentru prinderea sa și aflarea domiciliului lor.

Și de către Ministrul nostru de Interne s'a dat circulare în toată țara, cu semnalmente eroilor.

Telegrame din Petersburg, anunță că autoritățile din *Imsk, Sebastopol* și *Kiev* au expulsat numeroase familii. Mai multe școli profesionale au fost închise.

Se anunță din Paris că Alfonso XIII al Spaniei care mai zilele trecute a fost încoronat rege, în curând va vizita la Paris pe președintele Loubet, care-l va întoarce vizita la Madrid.

În Varșovia s'a descoperit o vastă conspirație nihilistă. S'au făcut numeroase arestări de ofițeri, studenți și doamne. În niște subterane s'au găsit 16 bombe cu dinamită.

Telegramele din Londra anunță că pacea anglo-boeră va fi semnată în curând, la Vereeniny; conferințele cu șefii boeri fiind terminate.

O! dacă ar fi așa!

DIN ȚARA

Serbările pentru aniversarea independenței au continuat și săptămâna aceasta.

În Capitală ofițerii de artilerie din țară au dat un mare banchet

în onoarea M. S. Regelui cu ocazia aniversării a 25 ani de la tragerea primului obuz la Calafat contra fortăreței turcești Vidin.

Regele a ținut un strălucit toast în onoarea artileriei și a armatei române.

La Calafat s'a sărbătorit, asemenea, solemn amintirea zilei fericite când bateria Carol a tras primul tun asupra Vidinului. La Catedrală s'a slujit un *Te-deum* după care armata a defilat pe dinaintea marelui monument ridicat spre această aducere aminte D-l Columbeanu primar într-o cuvântare patriotică amintește publicului vitejia desfășurată de armata română.

Monumentul a fost frumos împodobit și seara feerie luminată, iar în grădina publică, până târziu noaptea, a cântat muzica regimentului.

Monachul Cosma fost sergent în armată, care s'a distins în războiul pentru independență; cu ocazia zilei de 10 Maiu s'a dus la București spre a defila cu ceilalți veterani.

Din cauza ploii a răcit și în noaptea de 10—11 Maiu a murit și înmormântarea s'a făcut Mercuria trecută, cu toate onorurile ce se cuvin unui erou și pe spelele poporului care a semnat listele lansate în acest scop și pentru ridicarea unui monument.

DE PE LA SATE

Voaie

Când priveghetoarea cîntă, toate paserile amuțesc; chiar prea îndrăznețul pițigoii își încetează cîripitul și într-o evlavie sfîntă, ascultă cîntecul sfînt al păsărei mame!

Însă priveghetorii stau ascunse în tufișuri și în triluri fermecătoare își cîntă — nu știu — amarul vieții, sau bucuriile ei; dar priveghetorii ce m'au fermecat pe mine și al căror cîntec l-aș asculta și urma o viață întreagă, e acel care chiamă poporul la lumină.

Și atât de mult mi-a plăcut cîntecul

tecul lor sfânt ș'atit de mult 'l
ascultă cei uitați de bine și noroc.

Da, e un cîntec, e un descîntec
fermecător; cuvîntările apostolilor
satelor și bucuria inimei mele;
farmecul ce m'a coprins ascultîndu-
le, nu are margini. Din vorbele
lor se revarsă acel ceva divin ce
'mî pleacă genunchii la pămînt,
ce 'mî ridică mintea și inima spre
cel putinte. Din vorbele lor se re-
varsă ceva sfînt care, despărțindu-
mă de realitate, mă înalță o
clipă într'o lume ideală cu poporul
ei înfrățit!...

Romanismul urieșesc stejar, al
cărui vîrf să perde în înălțimi-
le albastre, în orizonturi veșnic
senine, simțindu-se atît de puter-
nic, crezutu-s'a de sine stătător și
orbit de lucirea unui ideal amă-
gitor, privirile lui aș stat țintite
tot mai sus și tot mai sus.

Neștiința mereu creștea sub ra-
murile lui și multă vreme a ținut
ascunse tulpinei mume, vîrfurile
a cărui greutate o simțea, dar de
care abia își mai aduce aminte;
multă vreme a despărțit vîrfurile
perdute în orizonturi senine, de
tulpina muma, pe care el o uitase.

Întîi mai încet apoi mai tare,
un vînt de redeșteptare națională,
risipește câte puțin noul neștiin-
ței și cînd vîntul s'a prefăcut
furtună, atît de puternic se elăti-
na vîrfurile în înălțimile albastre,
că plin de groază privind în jos,
vede slabă, bătrînă și gîrbovită
tulpina, muma lui uitată! — dormind
de veacuri în nevoi și neștiință.

În fața pericolului ce 'l ame-
nința viața, a înțeles că existența
lui e perdută, dacă furtuna îl va
smulge de la sînul secătuit de el,
al tulpinei mume, și de mila ei,
de rușinea lumii, se reîntoarce iar
la sînu'l.

Bună, cum e inima Romînilor,
tulpina primește la sînu'l vîrfurile
rătăcîte, — copil care într'un mo-
ment de entuziasm fals, de o nos-
talgică amăgire a unui ideal prea
departe, uită să poporul din care
a eșit.

Și cînd țara trecea prin vremuri
mai grele de cît astăzi, poporul
— tulpina muma — călăuzit de idei
semănaute de patrioți, copii rămași
sinceri și cu dor de muma, prim

foc și sînge aș luptat pînă ce aș
ajuns idealul de *Libertate și Inde-
pendență*; S'a văzut atunci că fără
popor, fără numărul cel mare al
opincarilor nu se poate face ni-
mic și de atunci de mulți prefă-
cuți, cu durerea în portofel, s'a
speculat neștiința poporului naiv;
dar răspânditus'aș privighetori,
apostoli ai luminei, peste tot pămîntul
strămoșesc s'a sădit po-
mul științei și ogorul fiind bine
pregătit de neobosiții și devotații
învățători ai neamului, a înce-
put să rodească. — Poporul se deș-
teaptă!

Lor li se cuvine toată lauda și
recunoștința țarei, a țărănimii. Ei
o merită!

E un farmec sfînt și e fără mar-
ginii mulțumirea sufletului meu,
cînd ved poporul în haine de ser-
bătoare, îngrămădindu-se în sala
de prelegeri a școlii, unde cu cît
drag admiră tablourile ce repre-
sintă gloria romînilor, cu ce liniș-
te adîncă ascultă, nici un cuvînt
să nu 'i scape ne-auzit, neînțeles:
Cuvîntările rostite în dulcea lui
limbă, de cei ce răspîndesc lumi-
nă și adevăr!

...Și sub cer albastru, și pe iar-
bă verde, prind a juca hora frăției.

F. de la Gorj

Un apel

Comitetul înființat în Constanța pen-
tru formarea bibliotecii naționale «Ca-
zasovici» din comuna Gopeși (Macedo-
nia) a lansat următorul apel, căruia îi
dorim tot succesul, fiind vorba de un
scop cultural-național:

Stimate Domn

Eforia școlilor romîne din comuna
Gopeși, un centru însemnat al romîni-
mului din Macedonia, a hotărît înfiin-
țarea unei bibliotecii naționale pentru
luminarea tinerilor vîrstare ale fraților
noștri.

Acest eveniment fericit, de a constata
că frații noștri aș început a simți nece-
sitatea hranei sufletului, ne pune în plă-
cută pozițiune pe noi, consîngeniilor lor,
de a le da din inimă tot concursul mo-
ral și de a ne face interpretul dorinței
lor, apelînd la înaltele D-v. sentimente,
ragîndu-vă călduros să bine-voiți a îm-
părtăși pe frații noștri cu scrierile D-v.
pentru ajungerea scopului măreț.

Spre acest sfîrșit, avem onoarea a vă
informa că eforia ne-a împuternicit prin

adresa sa No. 72 din 7 Martie a. c. să
lucrăm în nucleele ei, pentru romînia,
luîndu-ne noi sarcina, de a expedia pe
spesele noastre, prin consulatul din Bi-
tolia, cărțile ce ne vor sosi pentru bi-
blioteca Gopeșeană din Macedonia.

Nu ne îndoim că veți contribui prin
operele D-v. la luminarea fraților noștri.
În revista dobrogeană «Ovidiu» vom
ține compt de numele donatorilor de
cărți, cum și de numărul și de felul o-
perilor ce vom primi.

Cărțile se vor trimite pe adresa noas-
tră la Constanța.

Bine-voiți, vă rugăm, a primi încre-
dîntarea osebitei noastre considerațiuni.

T. G. Dabo, comerciant.

Petru Vulcan, publicist.

SPORT

Astăzi 19 Maiu aș fost alergă-
rile de primă-vară la hipodromul
Anadolchior.

Toată calea Carol I a fost pa-
voazată cu drapele, asemenea ca-
sele cătunului cu verdeață și dra-
pele, iar la bariera Tulcea a fost
ridicat un prea frumoz arc de
verdeață.

Încă de pe la orele 12 valuri de
lume se revărsaș peste cătunul
Anadolchior, iar la ora 3 cînd aș
început alergările, în incintă nu-
mai, se aflaș 10 mîi de oameni.

Tribunele și peluza erau de a-
semenea pline.

Premiul intrărilor, alergări de vi-
teză, distanța 1500 m., pentru ar-
măsari și epe de 4-8 ani, aș aler-
gat 5 cai, dintre care unul a că-
zut la primul tur. Aș cîștigat caii
d-ilor: Zerap Achmed Mustafa,
Zeidula Abdurazac și Raiciu Pencu.

Premiile Ministerului de Agricultură.
Alergări de obstacole, distanța 2000
m., pentru caii permanenți din reg.
9 călărași. Aș alerzat 8 cai și pre-
miile aș fost cîștigate de sergenții
Scurtu Constantin, Boia Milan și
Sandu Barbu.

Alergări de trap, distanța 10000
m., pentru armăsari, epe și cai de
5 ani în sus, înhămați la căruță.
Aș alerzat 8 căruțe și aș cîști-
gat Toma Ghidac, Raicu Cristu și
Carol Furiche.

Premiile Ministerului de Război, a-
lergări unitare, distanța 2500 m.
caii din trupa cu schimbul din reg.
9 călărași. Aș alerzat opt cai și
aș cîștigat soldații None Vasile,
Badea Ion și Solomon Enache.

Premiile județului Constanța, alergări de fond, distanța 8000 m. tri pentru armăsari și epe dobrogene. Au alergat 7 cai și întiul a eșit Husein Ismail, cal din herghelia d-lui Pariano, cu un câștig de 500 metri contra Ismail Osman și căpitanul Stergeanu.

Premiile Ministerului de Agricultură, alergări comune, distanța 2000 m. pentru armăsari, epe și cai d ori ce vîrstă; au alergat 5 cai și au câștigat Molojea Abdulah, Tănase Ilie și Dumitru Iancu.

D-l Ministru B. Missir a asistat la alergări însoțit de d-l prefect Virnav.

Observăm onor. comitet de organizare, lipsa unui bufet în localitate, unde atîta lume ar fi dat pe un pahar de apă — nu știu cît — Sperăm că altă dată onor. comitet va fi mai precaut.

Binoclu

Informațiuni

Sîmbătă seara au sosit din București, spre a prezida serbarea de azi a curselor de la Anadolchioi, d- ministru al domeniilor B. Misir, însoțit de d-nii directori de serviciu din ministerul domeniilor Alimănișteanu, Istrati și Locusteanu, șeful serviciului tehnic, cu profesorul I. Filip și cu mai mulți elevi ai școlii veterinare.

A doua zi Luni d. ministru va visita localitatea Techirghiol, însoțit de d. I. Movilă, proprietarul marelui stabiliment balnear din localitate.

Astăzi Duminică, cu trenul de la amiază a sosit în oraș d. prim-ministru D. A. Sturdza, care va sta în oraș la fiul d-sale căpitanul Sturdza, pînă Joi. D. prim-ministru n'a asistat la curse obosite fiind de drumul dinspre București.

În alt loc descriem serbarea alergărilor de anul acesta. Aci spunem că s'a decis de comitetul alergărilor ca cursele viitoare să se facă la zile fixe, care vor fi: a treia Duminică din fie-care lună a lui Mai pentru primăvară și ultima Duminică din luna August

pentru alergările de toamnă, ca să poată participa la ele și sezonistii stațiunii balneare Constanța. Noi am fi notat pentru ziua de Sf. Gheorghe, sărbătoarea generală și cea mai populară de primăvară a tuturor locuitorilor dobrogeni, musulmani și creștini, la care și fără de aceea se fac toate cursele de cai prin sate, atît de obicinuite în populația indigenă.

Ca impresiune generală de la alergările din această primăvară e *degenerarea* lor. Din peste 90 cai înscriși la alergări, nu s'au prezentat de cît 14, pare-ni-se. Nici că se putea să fie alt-fel, dacă statul a luat pe seama sa administrarea acestei serbări, fixînd ziua ținerii ei după capriciul funcționarilor respectivi din minister.

Alegerea la Camera de Comerț urmînd a se face Joi la 23 curent, dăm aci lista candidaților formată de fruntașii comerțului. Și anume:

Al. Cosma, Tacke Manicatide, Dimitrie Bărbulescu, Gr. M. Grigoriu, T. G. Dabo, Nicolae Rigani, Vasile Toma, Abdul Hamid Osman. Ea conține tot ce poate fi mai recomandabil din orașul nostru pentru această importantă instituție. O recomandăm cu cea mai mare căldură tuturor abonaților noștri pentru a stărui în alegerea lor; și suntem siguri că camera de comerț va fi bine reprezentată.

Atragem atențiunea celor în drept asupra localului unde este așezată percepția fiscală: în niște case imposibile și pe o stradă și mai imposibilă, a Cărămidarilor, nici măcar pavată sau măcar dimizată, la o margine în surpare a orașului. S'a oferit casele noi din piață ale d-lui fost consilier comunal Gh. Șerbănescu, cu același preț de 700 lei anual. Părtinirea de sigur interesată a închirietorilor e aci atît de vădită că sare în ochii tuturor. Ar trebui revenit cu ori-ce preț asupra acestui fapt destul de rușinos dacă stai să-l judeci bine.

Piața Carol I e plină de baratece de tot felul, una mai mur-

dară de cît alta, de fotografii, jocuri diferite, plus băcăniile din față, de mult decis a se dărîmă, toate împedecînd circulația aerului împrejurul măcelăriilor și pescăriilor, cari, cum nu au nici apă otrăvesc atmosfera în partea locului.

Dărîmarea lor ar fi cel mai bun remediu de întrebuintat; comuna ar pierde cîtî-va lei anual, în schimb ar asana acea localitate destul de bătuită de altmintrelea prin cîinii morți, pisici și găini moarte, cari abundă în băltoacele din dosul Diviziei, din apropierea acelei piețe.

D-l prefect S. Virnav se ocupă actualmente cu un proiect pentru legarea printr'o linie ferată a orașului nostru cu băile de la Techirghiol.

Proiectul pentru facerea unui pod boltit la Kiuciuc-Cișme, pe șoseaua Ostrov-Constanța, a fost aprobat cu oară-cari modificări de consiliul tehnic superior.

În urma ploilor din urmă și a îmbunătățirii timpului, recolta a luat o dezvoltare care inspiră cele mai frumoase speranțe.

Se prevede un așa belșug cum de mult n'a mai avut țara.

D-nul Kitchner, fratele lordului Kitchener, generalismul armatei engleze în Transvaal, în calitate de delegat al unei societăți miniere engleze a vizitat exploarările miniere din Dobrogea și Slănic-Prahova.

CUGETARE

Trebuie ca cine-va să fie om de inimă pentru a putea gusta bunele calități ale altuia; trebuie ca să aibă spirit ca să poată suporta defectele lui.

Ultim cuvînt

La birt:

— Bine, Doanule, îți zisei, să fie carnea de porc cît se poate de slabă și d-ta 'mi aduci o bucată grasă ca altă aia!

— De, Domnule, dacă nu vî place nu mînceați, dar n'a să-mi trimit eū porci la băi la Marienbad ca să slăbească pentru gustul d-voastră!